

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики на засіданні 18 жовтня 2018 року (протокол №92) розглянув проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку благодійної діяльності (реєстр. №8237 від 05.04.18р.), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту (реєстр. №8237) є сприяння розвитку благодійної діяльності в Україні за рахунок розширення кола отримувачів благодійної допомоги, звільненої від оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором осіб з інвалідністю, малозабезпечених та незахищених верств населення, а також залучення фізичних осіб до благодійництва. Для реалізації мети законопроекту пропонується шляхом внесення змін до Податкового кодексу України звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб:

кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги за рахунок коштів фізичної особи (у будь-якій сумі);

кошти, надані підприємствами, установами та організаціями, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, дитині з інвалідністю; дитині, у якої хоча б один із батьків є особою з інвалідністю; дитині-сироті, дитині, в якої один із батьків помер або загинув; дитині з багатодітної чи малозабезпеченої родини тощо (у розмірі 3-х МЗП);

цільову благодійну допомогу, що надається юридичними чи фізичними особами у будь-якій сумі (вартості):

- іноземним закладам охорони здоров'я, за умови дотримання вимог, встановлених Кодексом, для компенсації вартості платних послуг з лікування платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю тощо;

- протезно-ортопедичним підприємствам, реабілітаційним установам або іноземним закладам охорони здоров'я, за умови дотримання вимог, встановлених цим підпунктом, для компенсації вартості платних реабілітаційних послуг, протезно-ортопедичних виробів, технічних та інших засобів реабілітації, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю, наданих за медичними показаннями платнику податку або члену його сім'ї першого ступеня споріднення, або дитині, законним представником якої є платник податку, у розмірах, що не перекриваються виплатами з бюджетів і фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування за наявності відповідних підтверджуючих документів;

- центрам соціальної підтримки дітей та сімей.

Також пропонується збільшити суму нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами – юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року, яка не включається до оподатковуваного доходу, з одного до трикратного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу, встановленого на 1 січня такого року, сукупно за рік (у 2018 році – **7410** грн. = 2470 грн. x 3).

Народні депутати України – члени Комітету підчас обговорення законопроекту в цілому підтримали його мету, спрямовану на розвиток благодійництва в Україні, але водночас висловили до нього численні зауваження та наголосили, що більшість положень законопроекту потребують додаткового уточнення та ґрунтовного доопрацювання.

Так, було зазначено, що деякі положення законопроекту виписані не коректно та не чітко, що унеможливить їх застосування на практиці. Наприклад, у запропонованій редакції законопроекту не враховані наявні у чинному Податковому кодексі застереження щодо не перевищення розмірів благодійної допомоги понад розміри, що не перекриваються виплатами з бюджетів і фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. Також відсутні визначення документів, що підтверджуватимуть наявність в людини медичних показань до лікування, підтверджуватимуть цільовий напрямок використання коштів або допомоги у негрошовому вигляді її отримувачами, засвідчуватимуть, що певний іноземний заклад є закладом охорони здоров'я та багато іншого.

Також, запропоноване законопроектом суттєве розширення кола отримувачів благодійної допомоги та благодійників і трикратне збільшення розміру нецільової благодійної допомоги може призвести до зловживань шляхом утворення схем ухилення від оподаткування (наприклад, виплати благодійної допомоги без оподаткування замість заробітної плати). Було підкреслено, що благодійництво, особливо від фізичних осіб, є одним з “вузьких місць” для контролюючих органів, яке складно адмініструється і практично не піддається перевірці.

Особливу увагу народні депутати звернули на пропозицію законопроекту, яка передбачає звільнення платників податків, визначених абзацом першим

підпункту “а” підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу (тобто благодійників – фізичних осіб, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції) від оподаткування ПДФО **сум компенсації** їх витрат на проживання, харчування та проїзд до/з місця проведення заходів у вигляді зборів, фестивалів, виставок, концертів, засідань за круглим столом, реабілітаційних заходів, фізкультурно-спортивних заходів та конкурсів, які проводяться підприємствами, установами та організаціями, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій. Було зазначено, що нечітке визначення мети заходів, кола учасників, місця проведення (в Україні чи за кордоном) та необмежена сума, що звільняється від оподаткування, дозволить зловживати такою нормою Податкового кодексу. Більш того, компенсаційні виплати в Податковому кодексі визначені як додаткове благо (пп.164.2.17“г”), тому взагалі виникає питання доцільності наявності в законопроекті положень, які не стосуються благодійної допомоги, а розширюють перелік видів неоподатковуваних додаткових благ.

Депутати наголосили, що реалізація положень законопроекту може призвести до зменшення доходів місцевих і державного бюджетів від податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Проте, до законопроекту не додано фінансово-економічне обґрунтування та не подані пропозиції щодо компенсації місцевим бюджетам можливих втрат та джерел їх покриття.

У підсумку обговорення народні депутати – члени Комітету погодились з можливістю прийняття законопроекту (реєстр. №8237) у першому читанні за основу з наступним його доопрацюванням у Комітеті до другого читання.

Головним науково експертним управлінням Апарату Верховної Ради України в узагальнюючому висновку надано суттєві зауваження та зазначено, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект може бути прийнятий за основу.

За наслідками обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку благодійної діяльності (реєстр. №8237 від 05.04.18р.), поданий Кабінетом Міністрів України, **прийняти за основу**.

Співдоповідачем законопроекту на засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України Н.П.Южаніну - Голову Комітету з питань податкової та митної політики.

Голова Комітету

Н.П.Южанина